

CONTENT VALIDITY AND RELIABILITY OF THE THAI SCHOOL PARTICIPATION SCALE FOR PRIMARY SCHOOL CHILDREN

Praeploy CHOEYKLINTHES¹, Peeradech THICHANPIANG², Thitiya WANGKAWAN²
and Kannika PERMPOONPATTANA^{1*}

1 National Institute for Child and Family Development, Mahidol University, Thailand;

kannika.per@mahidol.ac.th (K. P.) (Corresponding Author)

2 Faculty of Physical Therapy, Mahidol University, Thailand

ARTICLE HISTORY

Received: 6 March 2026

Revised: 27 March 2026

Published: 10 April 2026

ABSTRACT

The objective of this research was to translate and examine the psychometric properties of the Thai version of the School Participation Questionnaire (SPQ-Thai) for primary school children. The results of the study revealed that: 1) the content validity of the SPQ-Thai was acceptable for all items, with Index of Item-Objective Congruence (IOC) values ranging from 0.67 to 1.00. 2) The SPQ-Thai demonstrated excellent reliability, with high internal consistency (Cronbach's $\alpha = 0.96$) and strong test-retest reliability (Intraclass Correlation Coefficient: ICC = 0.94). 3) The SPQ-Thai is a reliable and valid tool for assessing school participation among primary school children in Thailand.

Keywords: School Participation, Primary School Students, Psychometric Validation

CITATION INFORMATION: Choeyclinthes, P., Thichanpiang, P., Wangkawan, T., & Permpoonpattana, K. (2026). Content Validity and Reliability of the Thai School Participation Scale for Primary School Children. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 4(4), 12.

ความตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นของแบบวัดการมีส่วนร่วมในโรงเรียน ฉบับภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

แพรวพลอย เชยกลิ่นเทศ¹, พีรเดช ธิจันทร์เปี้ยง², จุติยา วังการวรรณ² และ กันนิกา เพิ่มพูนพัฒนา^{1*}

1 สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล; kannika.per@mahidol.ac.th (กันนิกา) (ผู้ประพันธ์บทความ)

2 คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแปลและตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตวิทยาของแบบประเมินการมีส่วนร่วมในโรงเรียน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ฉบับภาษาไทย (School Participation Questionnaire: SPQ-Thai) โดยประเมินความตรงเชิงเนื้อหาด้วยดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) และประเมินความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) รวมทั้งความเชื่อมั่นจากการทดสอบซ้ำด้วยค่าสหสัมพันธ์ภายในชั้น (Intraclass Correlation Coefficient: ICC) ผลการศึกษาพบว่า: 1) ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมิน SPQ-Thai อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 2) แบบประเมิน SPQ-Thai มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีความสอดคล้องภายในสูง (Cronbach's alpha = 0.96) และมีความเชื่อมั่นจากการทดสอบซ้ำอยู่ในระดับสูง (ICC = 0.94) และ 3) แบบประเมิน SPQ-Thai เป็นเครื่องมือที่มีความเชื่อมั่นและความตรงที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ประเมินระดับการมีส่วนร่วมในโรงเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษาในบริบทของประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมในโรงเรียน, นักเรียนระดับประถมศึกษา, การตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตวิทยา

ข้อมูลการอ้างอิง: แพรวพลอย เชยกลิ่นเทศ, พีรเดช ธิจันทร์เปี้ยง, จุติยา วังการวรรณ และ กันนิกา เพิ่มพูนพัฒนา. (2569). ความตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นของแบบวัดการมีส่วนร่วมในโรงเรียน ฉบับภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 4(4), 12.

บทนำ

การมีส่วนร่วมของนักเรียนในกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาทักษะทางสังคม และศักยภาพในการพัฒนาตนเองของผู้เรียน การมีส่วนร่วมของนักเรียนสะท้อนถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ทั้งในด้านการเรียนรู้ การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน และการมีปฏิสัมพันธ์กับครู ซึ่งล้วนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการโดยรวมของเด็ก แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมได้รับการอธิบายไว้ในกรอบแนวคิด International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) ซึ่งระบุว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงการมีส่วนร่วมในสถานการณ์ชีวิตต่างๆ รวมถึงบริบททางการศึกษา (World Health Organization, 2001) งานวิจัยหลายชิ้นชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับปัจจัยหลายด้าน เช่น ลักษณะเฉพาะของผู้เรียน พฤติกรรม ความสามารถในการแสดงออกทั้งทางร่างกายและอารมณ์ รวมถึงสภาพแวดล้อมในโรงเรียน (Imms et al., 2017) นักเรียนที่มีข้อจำกัดในการมีส่วนร่วมมักประสบปัญหาในการเรียนรู้และการปรับตัวในโรงเรียน ดังนั้น การประเมินระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียนจึงมีความสำคัญ เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถวางแผนสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม เครื่องมือหนึ่งที่ใช้ในการประเมินการมีส่วนร่วมของนักเรียนในบริบทของโรงเรียนคือ แบบประเมินการมีส่วนร่วมในโรงเรียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา (School Participation Questionnaire: SPQ) ซึ่งช่วยให้ครูสามารถประเมินระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียนในกิจกรรมการเรียนรู้ การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน และการมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนได้อย่างเป็นระบบอย่างไรก็ตาม ก่อนนำเครื่องมือไปใช้ในบริบททางการศึกษา จำเป็นต้องมีการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตวิทยาของเครื่องมือ เช่น ความตรงและความเชื่อมั่น เพื่อยืนยันว่าเครื่องมือสามารถวัดแนวคิดที่ต้องการได้อย่างถูกต้องและมีความสม่ำเสมอของผลการวัด ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นของแบบวัดการมีส่วนร่วมในโรงเรียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ฉบับภาษาไทย (SPQ-Thai) เพื่อยืนยันความเหมาะสมของเครื่องมือสำหรับการประเมินระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียนระดับประถมศึกษาในบริบทของประเทศไทย

การทบทวนวรรณกรรม

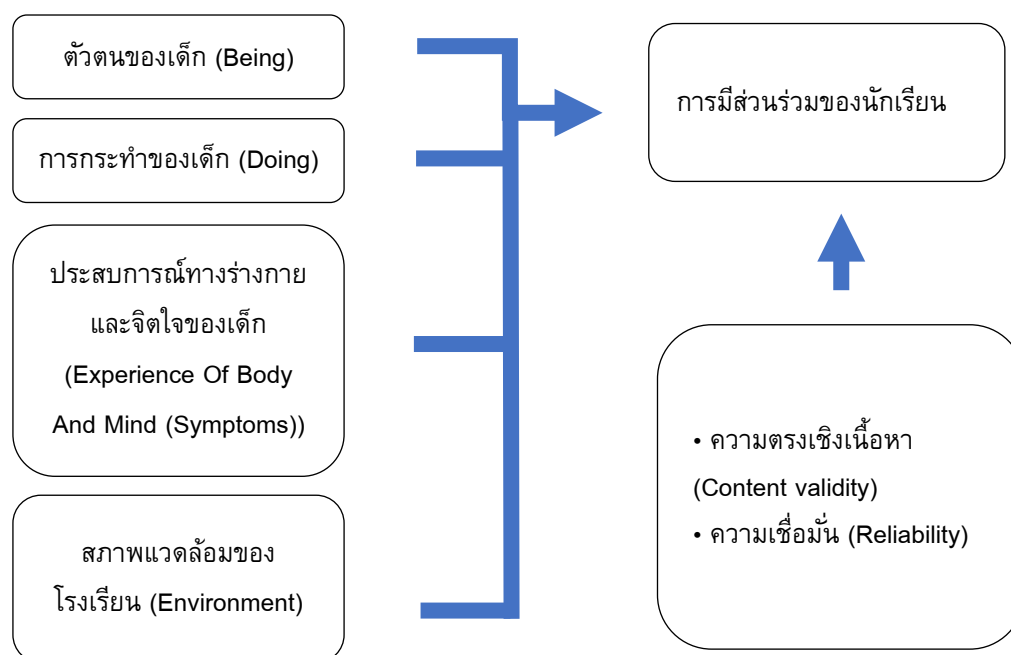
การมีส่วนร่วมของนักเรียนในโรงเรียน (School Participation) หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ภายในบริบทของโรงเรียน ทั้งด้านการเรียนรู้ในห้องเรียน การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน และการมีปฏิสัมพันธ์กับครูและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน การมีส่วนร่วมดังกล่าวถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก กรอบแนวคิด International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) อธิบายว่า “การมีส่วนร่วม” หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสถานการณ์ชีวิตต่างๆ รวมถึงบริบททางการศึกษา (World Health Organization, 2001) ในบริบทของโรงเรียน การมีส่วนร่วมสะท้อนถึงระดับการมีปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนกับกิจกรรมการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมรอบตัว ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาการด้านการเรียนรู้ ทักษะทางสังคม และพฤติกรรมของนักเรียน (Imms et al., 2017) การมีส่วนร่วมของนักเรียนสามารถพิจารณาได้ในหลายมิติ เช่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู มิติเหล่านี้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทักษะทางสังคม การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น และการปรับตัวในบริบทของโรงเรียน งานวิจัยจำนวนมากพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจในการเรียน และพัฒนาการทางสังคมของเด็ก (Koster, Nakken, Pijl & van Houten, 2009) โดยนักเรียนที่มีระดับการมีส่วนร่วมสูงมักมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จทางการเรียนและมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี หนึ่งในเครื่องมือที่ใช้ประเมินการมีส่วนร่วมของนักเรียนในโรงเรียนคือ แบบประเมินการมีส่วนร่วมในโรงเรียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา (School Participation Questionnaire: SPQ) ซึ่งใช้ประเมินระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียนในกิจกรรมต่างๆ ภายในชีวิตประจำวันของโรงเรียน เช่น การเรียนในห้องเรียน การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน และการเข้าร่วมกิจกรรมของ

โรงเรียน เครื่องมือนี้ช่วยให้ครูและผู้เชี่ยวชาญสามารถประเมินระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียน รวมทั้งระบุปัจจัยที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบงานวิจัยที่ผ่านมาได้ชี้ให้เห็นว่าเครื่องมือประเมินการมีส่วนร่วมมีบทบาทสำคัญต่อการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (inclusive education) เนื่องจากช่วยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถวางแผนการสนับสนุนที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนได้ (Imms et al., 2017) อย่างไรก็ตาม ก่อนนำเครื่องมือไปใช้ในบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน จำเป็นต้องมีการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตวิทยาของเครื่องมือ เช่น ความตรง (validity) และความเชื่อมั่น (reliability) เพื่อยืนยันว่าเครื่องมือสามารถวัดแนวคิดที่ต้องการได้อย่างถูกต้องและมีความสม่ำเสมอของผลการวัด

สมมติฐานการวิจัย

- 1) แบบประเมินการมีส่วนร่วมในโรงเรียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ฉบับภาษาไทย (SPQ-Thai) มีความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- 2) แบบประเมินการมีส่วนร่วมในโรงเรียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ฉบับภาษาไทย (SPQ-Thai) มีความเชื่อมั่นภายในอยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- 3) แบบประเมินการมีส่วนร่วมในโรงเรียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ฉบับภาษาไทย (SPQ-Thai) มีความคงที่ของการวัดจากการทดสอบซ้ำอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงระเบียบวิธี (methodological study) มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตวิทยาของแบบวัดการมีส่วนร่วมในโรงเรียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา (SPQ) ฉบับภาษาไทย ซึ่งเป็นแบบประเมินโดยครู กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ซึ่งทำหน้าที่ประเมินระดับการมีส่วนร่วมในโรงเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษาโดยใช้แบบวัด SPQ ฉบับภาษาไทย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดการมีส่วนร่วมในโรงเรียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ฉบับภาษาไทย แบบประเมินโดยครูการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ความเชื่อมั่นภายในของเครื่องมือประเมินด้วยค่าสัมประสิทธิ์

แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) และความเชื่อมั่นจากการทดสอบซ้ำประเมินด้วยค่าสหสัมพันธ์ภายในชั้น (Intraclass Correlation Coefficient: ICC)

ผลการวิจัย

ผลการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตวิทยาของแบบวัดการมีส่วนร่วมในโรงเรียนฉบับภาษาไทย (SPQ-Thai) พบว่า เครื่องมือมีความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงในระดับดีเยี่ยม โดยมีค่าความสอดคล้องภายในสูง (Cronbach's alpha = 0.96) และมีความมั่นคงของการวัดจากการทดสอบซ้ำอยู่ในระดับสูง (Intraclass Correlation Coefficient: ICC = 0.94) นอกจากนี้ผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านพบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์มาตรฐานทุกข้อ อีกทั้งผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มพบว่าแบบวัดสามารถจำแนกความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในโรงเรียนระหว่างนักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) โดยนักเรียนทั่วไปมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงกว่า ($M = 173.34$, $S.D. = 16.59$) เมื่อเทียบกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($M = 147.25$, $S.D. = 26.54$)

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค จำแนกตามองค์ประกอบของแบบวัด

องค์ประกอบ	จำนวนข้อคำถาม	Cronbach's Alpha
ด้านที่ 1 Being (การเป็น)	9	0.95
ด้านที่ 2 Doing (การกระทำ)	11	0.97
ด้านที่ 3 Symptoms (อาการหรือความรู้สึก)	15	0.95
ด้านที่ 4 Environment (สภาพแวดล้อม)	9	0.95
ภาพรวมทั้งหมด	44	0.98

ตารางที่ 2 ค่า Intraclass Correlation Coefficient (ICC) จากการทดสอบซ้ำ

องค์ประกอบ	ICC	95% CI
ด้านที่ 1 Being (การเป็น)	0.92	0.85-0.96
ด้านที่ 2 Doing (การกระทำ)	0.94	0.88-0.97
ด้านที่ 3 Symptoms (อาการหรือความรู้สึก)	0.91	0.83-0.95
ด้านที่ 4 Environment (สภาพแวดล้อม)	0.93	0.86-0.96
ภาพรวมทั้งหมด	0.95	0.90-0.98

สรุปและอภิปรายผลวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าแบบวัดการมีส่วนร่วมในโรงเรียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ฉบับภาษาไทย (SPQ-Thai) มีคุณสมบัติทางจิตวิทยาที่ดีในหลายด้านที่สำคัญของการวัด ทั้งในด้านความเชื่อมั่นและความตรงของเครื่องมือ โดยผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องภายในของเครื่องมือพบว่าค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าข้อคำถามภายในแบบวัดมีความสัมพันธ์กันและสามารถวัดแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมในโรงเรียนได้อย่างสอดคล้องกัน ความสอดคล้องภายในในระดับสูงเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของคุณภาพเครื่องมือวัด เนื่องจากแสดงให้เห็นว่าข้อคำถามต่างๆ สามารถสะท้อนแนวคิดเดียวกันได้อย่างเหมาะสม (DeVellis, 2017) นอกจากนี้ ผลการทดสอบความมั่นคงของการวัดเมื่อทำการวัดซ้ำ (test-retest reliability) พบว่าแบบวัดมีความคงที่ของผลการวัดในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ซึ่งบ่งชี้ถึงความเสถียรของเครื่องมือและความน่าเชื่อถือของผลการประเมิน การมีค่าความเชื่อมั่นจากการทดสอบซ้ำในระดับสูงช่วยยืนยันว่าแบบวัดสามารถใช้ประเมินการมีส่วนร่วมของนักเรียนได้อย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาต่างๆ และ

เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในการวิจัยและการประเมินในบริบททางการศึกษา (Polit & Beck, 2018) ในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่าข้อคำถามของแบบวัดมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมในโรงเรียน ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้รับการอธิบายไว้ในกรอบแนวคิด ICF ที่มองว่าการมีส่วนร่วมเป็นองค์ประกอบสำคัญของการมีส่วนร่วมในสถานการณ์ชีวิตของบุคคล รวมถึงบริบททางการศึกษา (World Health Organization, 2001) การมีค่า IOC อยู่ในระดับที่ยอมรับได้จึงสะท้อนว่าเนื้อหาของแบบวัดสามารถครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญของการมีส่วนร่วมในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม ผลการวิจัยยังพบว่าแบบวัด SPQ-Thai สามารถจำแนกระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียนที่มีลักษณะกลุ่มแตกต่างกันได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนทั่วไปกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งพบว่านักเรียนทั่วไปมีระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนสูงกว่า ผลลัพธ์ดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา ซึ่งพบว่าเด็กที่มีข้อจำกัดด้านพัฒนาการหรือความบกพร่องบางประการมักมีระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาและสังคมต่ำกว่าเด็กทั่วไป (Raghavendra et al., 2011) นอกจากนี้ การศึกษาของ Kara และคณะ (2025) ยังพบว่าเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนต่ำกว่าเด็กทั่วไป และเผชิญกับอุปสรรคด้านสิ่งแวดล้อมและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมากกว่า ผลการศึกษาดังกล่าวจึงสะท้อนให้เห็นว่าแบบวัด SPQ-Thai สามารถตรวจจับความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะต่างกันได้ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของเครื่องมือวัดที่ดี เนื่องจากช่วยให้สามารถนำเครื่องมือไปใช้ในการคัดกรองหรือประเมินนักเรียนที่อาจมีข้อจำกัดในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า SPQ-Thai เป็นเครื่องมือที่มีความเหมาะสมสำหรับการประเมินระดับการมีส่วนร่วมในโรงเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษาในบริบทของประเทศไทย เครื่องมือนี้สามารถนำไปใช้ทั้งในงานวิจัยด้านการศึกษาและด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพเด็ก รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนที่อาจมีข้อจำกัดในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อสนับสนุนการวางแผนการจัดการเรียนรู้และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะที่ได้รับการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าแบบวัดการมีส่วนร่วมในโรงเรียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ฉบับภาษาไทย (SPQ-Thai) มีความเชื่อมั่นและความตรงอยู่ในระดับดีเยี่ยม จึงสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียนในกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้และออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน นอกจากนี้ เครื่องมือดังกล่าวยังสามารถใช้ในการคัดกรองนักเรียนที่มีข้อจำกัดในการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนอย่างเหมาะสมและตรงจุด อีกทั้งหน่วยงานทางการศึกษาและผู้กำหนดนโยบายสามารถนำผลการประเมินไปใช้ประกอบการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (inclusive education) เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสเข้าถึงและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม รวมถึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานวิจัยด้านการศึกษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพเด็ก เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและติดตามผลของโปรแกรมหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) การวิจัยในอนาคตควรศึกษาคุณสมบัติทางจิตวิทยาเพิ่มเติมของแบบวัด SPQ-Thai เช่น การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) หรือการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เพื่อยืนยันโครงสร้างของแบบวัดให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น
- 2) ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่และหลากหลายมากขึ้น รวมถึงนักเรียนจากบริบทโรงเรียนที่แตกต่างกัน เช่น โรงเรียนในเขตเมืองและชนบท หรือโรงเรียนที่มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้แตกต่างกัน เพื่อเพิ่มความสามารถในการอ้างอิงผลการวิจัยไปใช้ในประชากรที่กว้างขึ้น

3) การวิจัยในขนาดอาจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมในโรงเรียนกับตัวแปรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาการทางสังคม หรือคุณภาพชีวิตของนักเรียน เพื่อช่วยทำความเข้าใจบทบาทของการมีส่วนร่วมในโรงเรียนต่อการพัฒนาการของเด็กในมิติที่กว้างขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ขวัญสิริ นิสัยนต์, และ สัมพันธ์ ถิ่นเวียงทอง. (2566). การมีส่วนร่วมของนักเรียนในกลุ่มย่อยในชั้นเรียนที่เน้นการแก้ปัญหา. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 8(1), 229-242.
- นันทกา สวัสดิพานิช, และ สุจิตรา เทียนสวัสดิ์. (2554). การแปลเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยข้ามวัฒนธรรม: เทคนิคและประเด็นที่ต้องพิจารณา. *วารสารสภาการพยาบาล*, 26(1), 19-28.
- Beaton, D. E., Bombardier, C., Guillemin, F., & Ferraz, M. B. (2000). Guidelines for the process of cross-cultural adaptation of self-report measures. *Spine*, 25(24), 3186-3191.
- DeVellis, R. F. (2017). *Scale development: Theory and applications* (4th ed.). Sage Publications.
- Imms, C., Adair, B., Keen, D., Ullenhag, A., Rosenbaum, P., & Granlund, M. (2017). Participation: A systematic review of language, definitions, and constructs used in intervention research with children with disabilities. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 59(1), 29-38.
- Kara, K., Kaya Kara, O., Kose, B., et al. (2025). School participation, supports and barriers of children with and without attention deficit hyperactivity disorder. *BMJ Paediatrics Open*, 9, e002917.
- Law, M. (2002). Participation in the occupations of everyday life. *American Journal of Occupational Therapy*, 56(6), 640-649.
- Polit, D. F., & Beck, C. T. (2018). *Nursing research: Generating and assessing evidence for nursing practice* (10th ed.). Wolters Kluwer.
- Raghavendra, P., Virgo, R., Olsson, C., Connell, T., & Lane, A. E. (2011). Activity participation of children with complex communication needs, physical disabilities and typically-developing peers. *Developmental Neurorehabilitation*, 14(3), 145-155.
- World Health Organization. (2001). *International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF)*. World Health Organization.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2026 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).